

Kloka Kliniska Val – Svenska OrtopedTraumatologiska Sällskapet

1. Undvik rutinmässig operativ behandling för proximal hamstringsruptur hos medelålders

Medelålders patienter med misstänkt proximala hamstringsruptur bör erbjudas MR för korrekt diagnos och rehabilitering men bör rutinmässigt inte opereras för sin skada. Operation leder inte till förbättrad självupplevd eller objektiv funktion, hos de flesta medelålders patienter med proximal hamstringsruptur, än rehabilitering utan operation. Det finns en tendens till högre risk för allvarliga komplikationer som tromboembolism, ischiasskada och djupa infektioner vid operation av proximal hamstringssruptur än vid rehabilitering utan operation. Ospecifika neurologiska symtom (t.ex. domningar, pinnningar, diffus smärta) förekommer hos många patienter som haft en proximal hamstringsskada oavsett behandling men de som opereras har tendens till högre förekomst av dessa.

2. Undvik rutinmässig operation av isolerad lateral malleolfrakstur (Weber B), överväg utredning med belastad röntgenundersökning för att avgöra instabilitet

Akut röntgenundersökning sker ofta med fotleden i flektion vilket leder till en felaktigt för stor bedömning av distansen mellan talus och mediala malleolen. För att göra en korrekt värdering av avståndet behövs en belastad röntgenundersökning av fotleden vilket ofta är svårt i akutbesöket. Medial ömhet är inte en specifik undersökning för att avgöra komplett ruptur av deltoïdligamentet vilket tidigare ansetts vara ett tecken på instabilitet i fotleden. Öppen reposition och platt/skruvfixation leder till ökad risk för sekundär kirurgi, (10-20% av fallen), vilket är undvikbart vid gipsbehandling. Vid icke-kirurgisk behandling bör fri belastning i gips/ortos tillåtas.

3. Undvik rutinmässig operativ behandling av dislocerad olekranonfraktur hos äldre patienter med låga funktionskrav

Även om en dislocerad fraktur i olekranon obehandlat ofta leder till icke-läkning får patienterna med låga funktionskrav ofta en acceptabel funktion på lång sikt. Det är dessutom hög risk för komplikationer med infektion och mekaniska problem vid operation av olekranonfrakturer hos äldre med dåliga mjukdelar över armbågen eftersom implantatet ligger direkt subcutant. Detta kan ofta leda till behov av sekundär kirurgi.

4. Undvik rutinmässig operation av felställd diafysär klavikelfraktur

Studier visar att 9 av 10 av felställda diafysära klavikelfrakturer läker vid icke-kirurgisk behandling. Men även om fler klavikelfrakturer läker efter kirurgisk behandling så leder inte det till att den opererade gruppen rapporterar högre patientrapporterat utfall än en konservativt behandlad grupp. Komplikationer i form av infektion och lokala besvär, vilket leder till behov av sekundär kirurgi, är vanligt vid operation av klavikelfrakturer. För patienter där man misstänker att konservativ behandling inte kommer att leda till bra resultat alt. patienter med mycket smärta kan tidigt återbesök bokas för ställningstagande till operativ behandling. Röntgenkontroll vid tidigt återbesök kan avvaras eftersom det inte kommer inverka på operationsindikationen.

Referenser

Referenser punkt 1

- Pihl E et al. Operative versus Nonoperative Treatment of Proximal Hamstring Avulsions. NEJM Evid. 2024
- van der Made et al. Proximal hamstring tendon avulsions: comparable clinical outcomes of operative and non-operative treatment at 1-year follow-up using a shared decision-making model. Br J Sports Med 2022
- A C. Kanakamedala. No difference in clinical outcomes between operative and nonoperative management of minimally retracted proximal hamstring ruptures. Knee Surgery, Sports Traumatology, Arthroscopy 2023
- K [Spooarendonk](#) Proximal Hamstring Avulsions: Surgical Versus Conservative Treatment Using a Shared Decision-Making Strategy. Orthop J Sports Med 2024

Referenser punkt 2

- Gougoulas N. When is a simple fracture of the lateral malleolus not so simple? how to assess stability, which ones to fix and the role of the deltoid ligament. Bone Joint J. 2017
- O'Keefe R et al. Minimum 5-Year Follow-up Results: CROSSBAT (Combined Randomised and Observational Study of Surgery vs No Surgery for Type B Ankle Fracture Treatment). Foot Ankle Int. 2022
- Rydberg EM et al. Fractures of the lateral malleolus - a retrospective before-and-after study of treatment and resource utilization following the implementation of a structured treatment algorithm. BMC Musculoskelet Disord. 2022
- Laurence G et al. Comparison of Outcomes at Midterm Follow-up of Operatively and Nonoperatively Treated Isolated Weber B Ankle Fractures. J Orthop Trauma. 2024
- Stockwell E et al. Successful Outcomes With Nonoperative Treatment and Immediate Weightbearing Despite Stress-Positive Radiographs in Isolated Distal Fibula (OTA/AO 44B) Fractures. Journal of Orthopaedic Trauma 2024
- Börjesson E et al Non-surgical treatment of lateral malleolar fractures is safe: long-term follow-up of a comprehensive treatment algorithm. BMC Musculoskelet Disord. 2024
- Stassen RC et al. Prospective randomized controlled trial: early weight bearing after conservative treatment of Weber B ankle fractures (pancake trial). Eur J Orthop Surg Traumatol. 2024

Referenser punkt 3

- Duckworth AD et al. *Prospective randomised trial of non-operative versus operative management of olecranon fractures in the elderly*. Bone Joint J. 2017
- Joshi MA, et al. *Surgery for Olecranon Fractures in the Elderly (SOFIE): Results of the SOFIE Randomized Controlled Trial*. J Bone Joint Surg Am. 2025
- Duckworth AD, et al. *Olecranon fractures: current treatment concepts*. Bone Joint J. 2023

Referenser punkt 4

- Ahmed AF et al. *Open Reduction and Internal Fixation Versus Nonsurgical Treatment in Displaced Midshaft Clavicle Fractures: A Meta-Analysis*. J Orthop Trauma. 2018
- Axelrod DE et al. *What Is the Best Evidence for Management of Displaced Midshaft Clavicle Fractures? A Systematic Review and Network Meta-analysis of 22 Randomized Controlled Trials*. Clin Orthop Relat Res. 2020